

EU:n kauppapoliittista toimintakykyä on vahvistettava ja kaupan kannalta keskeiset uudet kauppasopimukset on solmittava ja vietävä käytäntöön

Protektionismi on kasvussa ja USA:n kauppapoliittisen linjan pelätään kiihdyttävän protektionismia entisestään. EU:lla on useita tärkeitä neuvotteluja putkessa, mutta uhkana on epävarmuus EU:n kyvystä hyväksyä kauppasopimuksia, jos edellytetään yksimielistä päätöksentekoa. Komission neuvottelumandaattia on vahvistettava, ja EU:n ja Suomen on otettava aktiivinen rooli vapaan kaupan edistäjänä.

EU:n kauppapolitiikan keskeisimmän tavoitteen pitää edelleen olla globaalien markkinoiden avaaminen ja kaupan esteiden purkaminen. Avoin kauppa vauhdittaa parhaiten EU:n kasvua, sillä samalla voidaan lisätä eurooppalaisten tuotteiden ja palveluiden saatavuutta ulkomailla sekä mahdollistaa kuluttajille laajemmat tuotevalikoimat edullisimmin hinnoin.

EU-päätöksenteko kauppaneuvotteluissa

Unionin toimivaltaa on vahvistettava, jotta esimerkiksi CETA-sopimuksen hyväksymiseen liittyneiltä kansalaisprotesteilta vältyttäisiin.

EU:n kauppapoliittista toimintakyvyn ja päätöksentekoprosessien tehostamista on jatkettava, jotta sopimukset saadaan nopeammin ja varmemmin voimaan. On tärkeää, että jatkossa kauppasopimukset jaetaan systemaattisesti kahteen osaan EU:n ja jäsenmaiden toimivallan mukaan. Kaupan liitto tukee neuvoston toimivallan vahvistamista niin, että kauppasopimusten hyväksyminen voitaisiin useimmissa tapauksissa tehdä määräenemmistöpäätöksellä, eikä päätöksiin vaadittaisi yksimielisyyttä.

Jäsenmaiden parlamenteissa tapahtuva päätöksenteko ja hyväksyntä pitäisi koskea pelkästään niiden toimivaltaan kuuluvia osia, eivätkä ne näin ollen voisi estää sopimusten lopullista toteutumista. Näin voitaisiin nopeuttaa sopimusten hyväksymistä ja välttyä sekasopimusten raskaalta ja hitaalta jäsenmaa/aluekohtaiselta ratifointiprosessilta. Lisäksi sopimusten kattavuudessa pitäisi jatkossa ottaa paremmin huomioon alue-/maakohmainen lähtötilanne eikä aina pyrkiä samalla kaavalla kaikkein kattavimpaan malliin.

Investointisuojan riitojenratkaisua koskevat kysymykset voitaisiin eriyttää omalle erilliselle raiteelle.

Euroopan unionin ja Suomen on otettava aktiivinen rooli vapaan kaupan edistäjänä, protektionististen toimien todennäköisesti lisääntyessä lähitulevaisuudessa. Kaupan liitto tukee neuvoteltujen vapaakauppasopimusten hyväksymistä ja olemassa olevien parempaa hyödyntämistä viestimällä niiden

sisällöstä ja mahdollisuuksista. WTO:n protektionismin vastaista työtä tuettava ja edistettävä elinkeinoelämälle keskeisten kaupanesteiden ratkaisemista.

Vapaakauppasopimukset ja kaupan pelisäännöt

Suomen kaupan kannalta on tärkeää, että ulkomaankauppa sujuu mahdollisimman häiriöttömästi. Kaupan alan keskeinen tavoite on avoin tuontijärjestelmä, joka varmistaa tuotteiden, raaka-aineiden ja komponenttien edullisen saatavuuden ja luo edellytyksiä niiden kaupalliselle jälleenviennille. Lisääntyvä kilpailu mahdollistaa laajemmat valikoimat sekä edullisemmat hinnat ja on siten myös kuluttajien edun mukaista.

EU:n vapaakauppaneuvotteluja (FTA`s) on jatkettava keskeisten kauppakumppanien kanssa kuten Intia, Mercosur- ja Asean maat. Lisäksi jo sovittujen Kanada-, Singapore, Vietnam- ja Japani-sopimusten voimaansaattaminen on välttämätöntä vapaakaupan jatkuvuuden kannalta.

EU:n sopimus pohjaa on kehitettävä ja taloussuhteita tiivistettävä kaupan kannalta keskeisten maiden (Yhdysvallat, Kiina ja Venäjä) kanssa nykyisestä poliittisesta tilanteesta huolimatta. Markkinoillepääsyn esteiden poistaminen vähentää byrokratiaa, alentaa kustannuksia sekä helpottaa eritoten pk-yritysten kansainvälistymistä.

Suomen kaupan yritykset näkevät, että WTO (World Trade Organization) on edelleen keskeinen tekijä kansainvälisen kaupan vapauttamisessa, ja sitä koskevien sääntöjen vahvistamista on tuettava. Tärkeä askel on kauppamenettelyjen helpottamista koskevan Balin sopimuksen käytäntöön vieni. Mikäli WTO:n kaupan vapauttamista ajavat prosessit eivät etene, on kaupan helpottamista jatkettava useamman välisen sopimisen kautta.

Kolmansien maiden markkinapaikat ja alustat kilpailevat samoilla maantieteellisillä markkinoilla EU-alueen yritysten kanssa. Sisämarkkinasääntely ei kuitenkaan joko sovellu tai sitä ei pystytä laittamaan täytäntöön kaikissa B2C-tuonin tilanteissa, jolloin kolmansien maiden toimijat saavat epäreilua kilpailuetua. Sääntely-ympäristön eroista johtuvia ongelmia tulee pyrkiä ratkaisemaan kauppasopimuksissa.

Yritysten kilpailuneutraaliteettia on parannettava poistamalla EU:n ulkopuolisilta, enintään 150 euron arvoisilta lähetyksiltä tullittomuus. Samoin EU:n arvonlisäveroalueen ulkopuolelta maahantuotujen vähäarvoisten, enintään 22 euron arvoisten tavaroiden verovapaus tulee poistaa välittömästi.

Brexit

Brexitin seurauksena on mahdollista, että EU:n kauppapolitiikka polarisoituu. Kaupan liitto on huolestunut skenaariosta, jossa nykyiset ns. liberaalit maat joutuisivat brexitin jälkeen päätöksenteon ”ulkokehälle” sisämarkkinapaineiden ja protektionistisempien äänenpainojen vaikuttaessa entistä enemmän EU-päätöksenteossa. Suurin kysymys on, minkä roolin Saksa ottaa pakolaiskriisin ja

nykyisen eturistiriitatilanteen vallitessa. Kaupan liitto kannattaa maltillista linjaa eroneuvottelujen osalta ja toivoo, että neuvottelut uusien kauppasuhteiden luomiseksi voitaisiin käynnistää mahdollisimman pian.

Venäjä-pakotteet

Venäjän osalta tavoitteena on vuonna 2012 solmitun WTO-sopimuksen noudattaminen ja kauppasodan välttäminen Ukrainan kriisin olosuhteissa. Kaupan liitto kannattaa asetettuja pakotteita, mutta yritysten intressissä on pakotteiden mahdollisimman nopea purkaminen heti poliittisen tilanteen salliessa. Tärkeää on neuvotteluyhteyksien ja kaupallisten suhteiden jatkuvuus niin valtiovallan kuin yritystasolla.

Lisätietoja:

Johtava asiantuntija **Janne Koivisto**, Kaupan liitto
050 321 3639, [janne.koivisto\(at\)kauppa.fi](mailto:janne.koivisto(at)kauppa.fi)

